

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

[97. Delphin, & puer: Ex Plinio Iuniore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

bus truculentæ. Irrumpunt ergo in secreta, ac vitulos earum, & foetas, vel etiamnum grauidas lacerant morfu, incurfuque ceu Liburnicarum rostris fodunt. Illæ ad flexum immobiles, ad repugnandum inertes, & ponderis suo oneratae, tunc quidem & vtero graues, pariendive pœnis inualidæ solum auxilium mouere in altum profugere, & si toto defendere Oceano. Contra, orca occurrere laborant, seseque opponere, & cautium angustis trucidare, in vada vrgere, saxis illidere. Spectantur ea prælia ceu mari ipso sibi irato, nullis in sinu ventis, fluctibus ve d' ad anhelitus ictusque quantos nulli turbines voluant.

DELPHIN, ET PVER.

Ex Plinio iuniore.

Descriptio XC VII.

EST in Africa Hipponensis colonia, mari proxima, adiacet ei nauigabile stagnum, ex quo in modum fluminis æstuarium emergit, quod vice alterna, prout æstus aut repressit, aut impulit, nunc fertur in mari, nunc reditur stagno.

Omnis hic ætas piscandi, nauigandique, atque etiam natandi desiderio tenetur: maxime puerorum, quos orium, ludusque sollicitat. His gloria, & virtus arissime prouehi, victor ille, qui longissimè vt litus, ita simul nautas reliquit. Hoc certamine puer quidam audentior cæteris, in vltiora tendebat: Delphinus occurrit, & nunc præcedere puerum, nunc sequi, nunc circuire, postremo subire, deponere, iterum subire, trepidantemque perferre, primum in altum: mox flectit ad litus, redditque terræ, & æqualibus serpit per coloniam famam, concurrere omnes, ipsum puerum tanquam miraculum aspicere, interrogare, au dire, narrare: postero die obsideat litus, prospectant mare, & si quid est mari simile. Natant pueri, inter hostile, sed cauius.

Delphinus rursus ad tempus, rursus ad puerum venit. Fugit ille cum cæteris. Delphinus, quasi inuiter, reuocet, exilit, mergitur, variosque orbes implicat, expeditque. Hoc, altero die, hoc tertio, hoc pluribus, do-

nec homines innutritos mari subiret timendi pudor; accedunt, & alludunt, & appellant, tangunt etiam & atrectant præbentem, Crescit audacia experimento: maxime puer, qui primus expertus est, adnatat, natanti insilit tergo: fertur, referturque, agnoscit se, amari putat, amat ipse, neuter timer, neuter timetur, huius fiducia, mansuetudo illius augetur, nec non alij pueri dextra, læuaque simul eunt honorantes, ac mouentes.

Ibat vna, id quoque mirum, Delphinus alius, tantum spectator, & comes. Nihil enim simile aut faciebat, aut patiebat: sed alterum illum ducebat, reducebat, vt puerum cæteri pueri. Incredibile (tam verum tamen, quam priora) Delphinum gestatorem, collusoremque puerorum, in terram quoque extrahi solitum, arenisque siccatum vbi incaluisse, in mare reuolui. Constat, Octavianum Auitum legatum proconsulis, in litus e ducto, religione praua superfudisse vnguentum, cuius illum nouitatem, odoremque re fugisse: nec ipsi post multos dies visum languidum, & mortuum; mox redditis viribus priorem lasciuam, & solita ministeria repetisse. Confluebant ad spectaculum omnes magistratus, quorum aduentu, & mora modica, respublicæ nouis sumptibus atterebatur, postremo locus ipse quietem suam, secretum perdebat. Placuit occulte interfici, ad quod coibatur. Hæc tu qua miseratione, qua copia desebis, ornabis, atrolles? quamquam non est opus affingas aliquid, astruas, sufficit, ne ea quæ sunt vera, minuantur.

Vide in eodem argumento luculentam Æliani descriptionem, lib. 6. de animalibus, capite sexto.

Sic igitur incipit,

Ἐπὶ τῷ Δελφίνῳ καὶ τῷ Παιδίῳ, id est:

CEleber ille iam olim Delphini in Iaso amor, quo formosum adolescentem persequutus est, non est mihi silentio prætereundus. Iactentium igitur gymnasium mari imminet: illic ephæbi post cursus, & palastras mare ingressi, recepto antiquitus more, lauabant: & cum aliquando natationi indulgerent, vnum ex illis formâ præstantem Delphi-

Delphinus quidem acerrimè amare occœpit, ad quem cum adnasset, initio non ei mediocrem metum iuculit, sed aucta paulatim familiaritate, ita puerum sibi conciliauit, vt planè amicum, & beneuolum haberet.

Itaque lustrare inter se cœperunt, & natan- do inuicem certare. Aliquando puer insidens illi, seu fessor equo, superbus uehebatur, atque hoc spectaculum tum lassentes, tum peregrini admirabantur. Pergebat enim suos amores uehens Delphinus, & in mare tantù procedebat, quantum libebat puero. Deinde reuertebatur, & propè littus eum restituebat: vbi inuicem digressi, hic domum suam, ille in pelagus redibat: solebat autem apparere Delphinus eo ipso tempore, quo dimittebatur gymnasium, eo, quem expectauerat viso, puer gaudebat, seque & colladendo bellæ maris, & suæ pulchritudinis formæ iucundum præbebat spectaculum: vt qui non hominibus modò, sed etiam feris formosus videretur. Sed nescio, quæ inuidia redamantem illum non multo post tempore sustulit, nimium enim exercitatus, & fessus aliquando puer, cum toto ventre in vectorem suum Delphinum temere se iniecit: non animaduertens aculeatam spinam dorsi erectam esse, atque horrentem: cuius acuminibus eius umbilicus, quia exulceratus esset, ex eo factum est, vt & venæ quædam abrupterentur, & permultus sanguis efflueret, ibique puer extremum spiritum effunderet. Id Delphinus partim ex pondere sentiens, non enim iam, vt confueuerat, tam leuis insidebat, nempe, qui spiritibus sese non subleuaret: partim sanguine imbutum mare videns, id quod res erat, vt intellexit, Amasio suo superstes esse noluit. Quamobrem multo robore, quemadmodum Rhodia nauis plenis velis propulsa, sic simul cum defuncto in littus se eiecit; amboq; hic iam mortuus, ille animi defectione expirans humi strati iacuerunt.

Ælian. de anim.

Addenda mugilum & Delphi pugna. Plin. lib. 9. cap. 8.

DELPHINORVM ET Mugilum pugna.

Ex Plin. lib. 9. cap. 8.
Descriptio XCVIII.

EST prouincia Narbonensis & in Nematiensi agro stagnum Laterna appellatum, vbi cum homine Delphini societate piscantur: innumera vis mugilum statò tempore angustis faucibus stagni in mare erumpit, obsecrata æstus reciprocatione. Quæ de causa præterdi non queunt retia, quæ molem ponderis vilo modò tolerent, etiamsi non solertia insidietur tempori. Simili ratione in altum protinus tendunt, quod vicino gurgite effecere, locumque solum pandendis retibus habilem effugere festinant. Quod vbi animaduertere piscantes, concurrunt autem multitudo temporis gnara, & magis etiam voluptatis huius auida, totusque populus è littore quanto potest clamore conciet Simonem ad spectaculi euentum; celeriter delphini exaudiunt desideria, Aquilonum flatu vocem prosequente, Austro verò tardius ex aduerso referente: sed tunc quoque improviso in auxilium aduolant. Propere apparet acies, quæ protinus disponitur in loco vbi coniecta est pugna. Opponunt sese ab alto, trepidosque in vada virgent. Tunc piscatores circundant retia, furcisque subleuant. Hac mugilum nihilominus velocitas transit. At illos excipiunt delphini, & occidione ad præsens contenti, cibos in victoriam differunt. Opere prælium feruet, includique retibus se fortissimè virgentes gaudent. Atque ne id ipsum fugam hostium stimulet, inter nauigia & retia, natantesve homines ita sensim relabuntur, vt exitus non appareat. Salutu, quod est alias blandissimum his, nullus conatur euadere, ni summittantur sibi retia. Egressi protinus ante vallum præliantur. Ita peracta captura, quos interemere, diripiunt. Sed enixioris operæ quàm in vnus dici præmium, & conscij sibi, opperiantur in posterum, nec piscibus tantum, sed intrita panis è vino satiantur. Quæ de eodem genere piscandi in lasio sinu Mutianus tradit, hoc differunt, quod vltro neque in clamati præsto sint, patresque è manibus accipiant, & suam que-